

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/5229-

Dato
29. januar 2026

Tillegg nr. 1 til tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2026-06 med oppdrag 2026-06 om elevombud i folkehøgskolen

Oppdrag nr:	2026-06
Oppdrag:	Etablere et nasjonalt elevombud for folkehøgskoleelever
Frist:	1. august 2026
Finansiering:	Jf. tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2026 tildeles 0,7 mill. kroner over kap. 253, post 71

Bakgrunn for oppdraget:

Kunnskapsdepartementet viser til at Stortinget i juni 2025 vedtok ny lov om folkehøgskoler, som blant annet medfører at folkehøgskoleelever skal ha tilgang til et nasjonalt elevombud, jf. lovvedtak 88 (2024-2025). Endringen trer i kraft 1. august 2026.

Etableringen av elevombudet omtales i Prop. 1 S (2025-2026), hvor det står at «*Departementet foreslår å løyve 7,2 mill. kroner på posten. Departementet foreslår å auke løyvinga på posten med 0,7 mill. kroner til eit nasjonalt elevombod, som skal opprettast frå hausten 2026. Frå 2027 vil dette ha heilårseffekt.*»

Tildelingen på 0,7 mill. kroner skal finansiere lønn og øvrige kostnader relatert til elevombudets ansettelsesforhold for andre halvdel av 2026, og vil få heilårseffekt fra og med 2027.

Beskrivelse av oppdraget:

Departementet har besluttet å delegere oppgaven med å etablere og drifte et nasjonalt elevombud for folkehøgskoleelevene til Utdanningsdirektoratet.

Departementet ber Udir om å etablere elevombudet med virkning senest fra 1. august 2026. Formålet med et nasjonalt elevombud er at folkehøgskoleelever kan få råd og veiledning i saker knyttet til folkehøgskoleoppholdet. Et elevombud kan også bidra til at klagesaker blir bedre forberedt og at elevene opplever større grad av trygghet.

Følgende ble vedtatt jf. lovvedtak 88 (2024-2025):

«§11 Elevombud

Elevene skal ha tilgang til et nasjonalt elevombud.

Elevombudet skal gi elever råd og veiledning i saker knyttet til elevsituasjonen. Elevombudet kan ikke instrueres i sitt virke.

Departementet ansetter elevombudet på åremål for en periode på fire til seks år. Ingen kan være ansatt på åremål etter denne bestemmelsen i en sammenhengende periode på mer enn tolv år. Forvaltningslovens regler om taushetsplikt gjelder for elevombudet, jf. forvaltningsloven §§ 13 til 13 e og 13 g.»

Departementet ber Udir rekruttere og ha arbeidsgiveransvar for elevombudet. Videre ber departementet Udir sørge for at elevombudet er faglig uavhengig. Elevombudet skal være lokalisert hos Folkehøgskolerådet.

Det følger av folkehøgskoleloven §11 at elevombudet skal ansettes på åremål for en periode på fire til seks år. Kunnskapsdepartementet anbefaler et lønnsintervall på 650 000 - 800 000 kr. Kriterier som skal vektlegges i ansettelsesprosessen for elevombudet er følgende:

- kjennskap til folkehøgskolesektoren
- erfaring med klagebehandling
- kjennskap til relevant lovverk, for eksempel folkehøgskoleloven
- personlig egnethet

Føringer for hvordan oppdraget skal utføres:

Vi ber Udir ha kontakt med Folkehøgskolerådet under etableringen og driften av elevombudet.

Dersom det er uklarheter knyttet til forståelsen av oppdraget, ber vi om at dette tas opp med departementet så snart som mulig.

Vi ber Udir holde dialog med departementet underveis i arbeidet. Departementet ber om en rapportering på status i arbeidet innen 1. april 2026.

Oppdraget skal utføres i tråd med prinsippene i utredningsinstruksen.

Det skal alltid redegjøres for økonomiske og administrative konsekvenser av oppdraget. Dersom det oppstår budsjettbehov som følge av oppdraget utover det som fremgår av dette oppdraget, skal KD varsles.

Rapportering etter gjennomført oppdrag:

Når Udir anser oppdraget som utført sendes beskjed om at oppdrag er utført
Postmottak@kd.dep.no med kopi til Etatsstyringsgruppen@kd.dep.no og saksbehandler
Arta.Hamiti@kd.dep.no innen 01.08.2026.

Med hilsen

Erik Blom-Dahl (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ingeborg Holm Røsberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/5229-

Dato
11. februar 2026

Tillegg nr. 2 til tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2026 med oppdrag 2026-07 om støtte til innføring av nye regler om styring og finansiering av barnehagesektoren

Oppdrag nr:	2026-07
Oppdrag:	Planlegge og iverksette tiltak for å støtte barnehager og kommuner i arbeidet med å bruke, tolke og forstå det nye lovverket, endringene i dagens finansieringsforskrift og den nye finansieringsforskriften.
Frist:	30. juni 2027.
Mål	Nytt regelverk forstås og etterleves.
Finansiering: budsjettkap., post og prosjektnummer	Oppdraget er finansiert med 10 mill. kr. over kap 231, post 21 og ble tildelt i 2025.

Bakgrunn for oppdraget:

I juni 2025 ble det vedtatt nye regler i barnehageloven om styring og finansiering av barnehagesektoren, se prop. 138 L (2024-2025) og Innst. 510 L (2024-2025). Endringene i reglene om private barnehagers bruk av tilskudd og foreldrebetaling trådte i kraft 1. juli 2025, mens de øvrige lovendringene trer i kraft fra 1. august 2026.

På bakgrunn av lovendringene skal det fastsettes en ny forskrift om tilskudd til private barnehager (finansieringsforskrift). Departementet sendte forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager på høring 25. juni 2025, med høringsfrist 30. september 2025. Forslagene følger også opp noen av anmodningsvedtakene som ble gjort i forbindelse med stortingsbehandlingen av lovforslagene om endringer i barnehageloven, samt flertallsmerknader i Stortingets innstilling til disse lovforslagene. Det tas sikte på at den nye finansieringsforskriften skal gjelde fra tilskuddsåret 2027.

Videre er det fra 1. januar 2026 innført en ny søknadsordning for pensjonstilskudd til private barnehager som ikke får dekket pensjonsutgiftene sine gjennom hovedregelen for pensjonstilskudd, og en særregel for private barnehager med historiske forpliktelser basert på avtaler om offentlig tjenestepensjon.

Det vises også til følgende merknad i Innst. 510 L (2024-2025):

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, mener det er viktig med en god innføring av nytt system for finansiering av private barnehager. Flertallet ber derfor regjeringen oppfordre KS og PBL om å utarbeide veileder til kommunene for utmåling av driftstilskudd.

Det er i 2025 bevilget 5 millioner kroner til KS for å utvikle en ny digital tilskuddsmodell.

Beskrivelse av oppdraget:

Utdanningsdirektoratet skal planlegge og iverksette tiltak for å støtte barnehager og kommuner i arbeidet med å bruke, tolke og forstå det nye lovverket, endringene i dagens finansieringsforskrift og den nye finansieringsforskriften. Direktoratets skal se oppdraget i sammenheng med arbeidet som gjøres av KS, og ha dialog med KS for å legge til rette for at de ulike tiltakene og aktivitetene blir best mulig samkjørt.

Arbeidet skal starte så snart som mulig og pågå til 30. juni 2027.

Føringer for hvordan oppdraget skal utføres:

Direktoratet skal orientere departementet om planer for tiltak for å støtte barnehager og kommuner innen 30. juni 2026. Vi ønsker videre å informeres om det videre arbeidet med gjennomføring av tiltakene. Departementet og direktoratet skal ha løpende og tett dialog om utforming av veiledningsmateriell, tolkningsuttalelser og eventuelle spørsmål underveis. Prinsipielle spørsmål og tolkningsuttalelser skal forelegges departementet. Det skal avtales jevnlig rapporteringstidspunkter og møter med departementet. Kontaktperson i departementet er Linn Kvinge, e-post linn.kvinge@kd.dep.no

Det skal alltid redegjøres for økonomiske og administrative konsekvenser av oppdraget. Dersom det oppstår budsjettbehov som følge av oppdraget utover det som fremgår av dette oppdraget, skal KD varsles. Dersom det er uklarheter knyttet til forståelsen av oppdraget, ber vi om at dette tas opp med departementet så snart som mulig.

Rapportering etter gjennomført oppdrag:

Når oppdragsperioden har utløpt 30. juni 2027, sendes beskjed om at oppdrag er utført til Postmottak@kd.dep.no med kopi til Etatsstyringsgruppen@kd.dep.no.

Med hilsen

Hege Nygård (e.f.)
ekspedisjonssjef

Grethe Daal Berentzen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen